¶ Rolandi capelluti Chrisopolitani Philosophi parmensis ad Magistrum Petrum de Gnalādris de Parma Cyrugicū optimū. Tractatus de curatiōe pestiferoꝝ apostematū. Incipit felicit̄.

e

Xitus reꝝ prudentia metit̄. Si prudens ergo est anim9 tuus exitum ꝯsidera ⁊ nō principia que sepe hominib9 mellita esse vident̄ quoꝝ exitus est amarissimus. respice ne cū tota familia tua te corrūpas dum indigentia auri pondera accumulare optas. Cognosco equidem ꝙ ad hoc piculum te potius auaritia inducit q̄ȝ caritas. O quantos ad malum finem auaritia deduxit. Quid enim lucrari intendis in illa infelicissima vrbe que omni miseria plena est. Affirmo quecunq̄ȝ dicis ꝙ regnāte Epidimia a pestilentiatis magna munera medicis donant̄. tn̄ lucrari solidum sine piculo magis p̄staret q̄ȝ cum piculo ducatū. In tuis l̄ris me rogas vt mea expimēta ⁊ alioꝝ pitoꝝ medicoꝝ expta q̄ ad manus meas deuenerūt ⁊ practicā quā exercui in nobilib9 vrbibus in quibus regnāte peste me repi tibi in vno breui volumine scribere vellem. Crede mihi nō vana loquēti que nunq̄ȝ practice sed tm̄ me ꝯsilio dedi. nōnullos tum ex pitis nostro tpe cognouimus qui seipos practice dederunt qui morte perierūt. O immemor tue familie pro pter lucꝝ morti te ⁊ tuos tradere noli. nō metuis ea que a cūctis metuēda sunt. Currēte. Mcccclxviij. anno me in vrbe nostra repi in qua nō parua ⁊ horrida viguit pestis quā similem nunq̄ȝ vidisse nec videre credo. Nullus amor: nulla caritas in Parmigenis erat. sed omnis īmanitas ⁊ crudelitas in eis regnabat. Vicinus vicino opē p̄stare nolebat. frater fratrē. viri vxores. ⁊ vxores viros. parētes filios. ⁊ filij parētes delinquebāt. homines non tm̄ peste sed potius necessitate moriebant̄. Qđ peius parrochiani xp̄o nec ꝯfessionē. nec sacratissimū corpus xp̄i. nec extremā vnctionē infirmis donare volebāt. Fratres mendicātes et parrochiani defunctoꝝ corpora in pprijs vrnis sepeliri vetebāt: q̄ȝprimū ad aures officialiū veniebat ꝙ vn9 aliqua egritudine laboraret īmediate officiales cū magna satellitū caterua gressus su

os cũ furore ꝛ impetu ad domũ illius accelerabant. vel illum in domo recludere. vel de domo expellere ꝛ ad sanctũ Leonhardum ire faciebant. qui locus hominũ macellum erat ꝛ in quo omne genus luxurie cõmittebaᷓ. plus īmanitas ꝛ latrocinia in dicto loco vigebãt ꝙ amor ꝛ caritas. In vrbe ẜo tãta facinora ꝑpetrabanᷓ ꝙ nec lingua fari. nec manu scribere possem. Per urbem subtractores officialiũ ibãt. ꝛ si pauperꝝ porcos repiebant illos interficiebant ꝛ vendebant. ꝛ ex dictaꝝ carniũ porcinaꝝ cõmestione magno regnãte calido ꝓut regnabat mille homines infectati sunt et ꝑierunt. Cũ ergo regnat pestis tanꝙ mortẽ porcinas fugite carnes. Cessata epidimia medici qui pestilẽtiatis medebanᷓ ab officialibus detenti ꝛ incarcerati fuerũt. illosqꝫ īputabãt mille latrocinia ꝛ homicidia cõmisisse ꝛ pecunias ꝗs cũ magno labore ꝛ ꝑiculo lucrati fuerũt eis arripuerunt. Hec tibi ꝛ ceteris legentibus rediũ nr̃a pagina ꝑstet ꝙ breuiꝰ potero tue petitioni pro posse satisfacere decreui.

e [X] corrupto aere. ꝛ ex corporibus supioribus. ex carestia qꝫ. ꝛ ex fetore cadaueꝝ. ac etiã ꝯtagio pestilentiã in corporibus humanis ꝯsurgere videmus. Secreta nature ꝗ a peritissimis phisicis antiquis ꝛ modernis ignota fuerunt solus deus nouit. Ideo non spernenda sed notãda sunt signa que et in morte ꝛ post mortẽ humanis corporibus adueniebãt. Aliqui peste moriebanᷓ qui in extremis quasi ad os genua applicabãt. ꝛ ita eorum corpora attracta seu astriata remanebãt. ꝛ hoc magis fortibꝰ corporibus adueniebat ꝙ debilibus ꝛ ꝓstratis. Aliqui peste moriebanᷓ quoꝝ corpora denigrata erant. Aliqui vero solum renes denigratos habebant. Aliqui moriebanᷓ quoꝝ corpora tota mendata erant. Aliqui solum coxas ꝛ pectus mendatũ habebant. Aliqui erant quoꝝ corpora a ꝓprio colore mortuoꝝ non mutabãᷓ. sed post aures vel iuxta oculum dexteꝝ vel sinistꝝ nigredinẽ quandam ad silitudinẽ lentis habebant. Aliqui etiã erant qui corpora crocea et tumefacta habebãt. Aliqui etiã erant qui in corporibus coꝝ habe

bant vesicam quandam ad silitudinē glandis que lardone plena esse videbat̄. Aliqui etiā moriebant̄ qui glandulas in locis emōtorijs vel alia apostemata venenosa in corpore tenebāt. Aliqui etiaȝ suffocabant̄ ab ore quoꝝ nō parua q̄titas sanguinis emanabat. Facile quidem est scribere sed arduū ⁊ difficilimū est nature secreta cognoscere posse. Multa egregia adiectiua nostris expimentis adiungunt̄. vt. reꝝ. pbatum. mirabile. ⁊ exptum. que in pbatione non vera sed falsa esse cognoscimus. Ideo poptime locutus est sapientissimus ypocras in p̄ma particula amphirismoꝝ. ⁊ in primo amphirismo. cū dixit. Uita breuis. Ars vero longa. Tempus acutum experimentū vero fallax. Judiciū autē difficile. Necesse est ergo sapienti ⁊ experto medico vt pestilentiatis ꝯtinue a principio ī confortatione cordis ⁊ spiritualiū cū rebus corꝯfortantibus ⁊ euacuationibus vniuersalibus ⁊ particularibus bonoq̄ȝ nutrimento instet. Ideo verbis mentē aduertere debes qui onus pestilentiatorum assumere intendis. Quibusdam enim adueniebat acutissima febris cum maximo dolore capitis ⁊ passione renum orisq̄ȝ stomachi dolore. ac etiam laterum ⁊ ypocundrioꝝ ⁊ cū vomitu ⁊ nausea pulsu cordis casu virtutis vel sincopi. secūda vero die in locis emōtorijs glandula vel aliud apostema venenosum vt antrax vel carbūculus in corpore oriebat̄. Etiam quibusdaȝ acutissima febris cū apostemate venenoso ⁊ cū seuis accidentibus supius noīatis mortem indicantib⁹ adueniebat. Si vo isti quibus hec seua accidētia adueniebāt flomebant̄ spiritus cū sanguine exiebat. Ideo hec cura soli etiā om̄ipotenti deo seruāda est. Aliqui etiā erant quibus aduenibat acutissima febris cū apostemate venenoso sine accidētibus supius dictis. Hos quidē sine vlla mora a latere in quo apostema ortū erat fleubothomare imparabam⁹ si virtus ⁊ etas tollerare poterāt. Aliq etiā erāt quib⁹ acutissima febris cū magno dolore capitis adueniebat. ⁊ in sc̄da die apostema venenosū oriebat̄. Hij quidē si fleubothomabant̄ orto apate in vomitu nausea tremore cordis ⁊ sincopi incurrebāt ⁊ moriebant̄. Aliq etiā erāt quibus sine apostemate adueniebat ⁊ ita profundebātur in sōmno q̄

astantes nullo mō eos euigilare poterāt ⁊ moriebanť. Aliqui etiā erant qui apostema venenosum cū acutissima febre ⁊ ꝓfunditate somni tenebāt ⁊ moriebanť. Aliqui etiā erāt ꝗ acutissimā febrē si ne apostemate ⁊ cū ꝑate in corpore tenebāt ⁊ nunq̄ sōnū nec req̄ eȝ cape poterāt ⁊ moriebanť. Aliq̄ etiā erāt ꝗ apostemata sine acu tissima febre in corpore tenebāt ⁊ solum cū empl'is maturātib⁹ illa ad exiturā deuenire faciebāt. ⁊ etiā cū cerotis ⁊ vnctionibus ac eti am purgationibus illa delebāt. Scire enī debes ꝙ malignis ⁊ pe stilentialibus morbis citissima ꝯueniūt remedia. que si differunť nihil ꝓferunt. Ideo ṗncipijs est resistendū. vt ait Poeta. non in/ suauis pꝛīcipijs obsta. sero medicina parať. Cū mala ꝑ longas cō ualuere moras. Illis quibus acutissima febris cū apostemate ⁊ si/ ne apostemate ⁊ cū seuis accidentib⁹ supius noīatis mortē indicā tibus adueniebat. omino fleubothomia ⁊ solutiuū p̄stare recusa/ bamus. sed hoc mō eis succurrere imꝑabamus. Aduerte ꝙ pestilē tia multū debilitat. ⁊ ꝯtaminat naturā. ideo pestilentiati bonis ci bis ⁊ substātialibus sunt sepe nutriēdi. Multiplica ergo in eis nu meꝝ. ⁊ minue q̄ntitatē. ℞. ergo pulpas galline vel caponis ⁊ minu tim illas incide. postea cū aliquib⁹ amigdolis dulcibus optime cō tunde. hoc facto cū brodio distilla ꝑ thamisū. ⁊ pone in aliquo va/ se terreo bn̄ vitriato ad calefaciēdum. ⁊ calefacto adde modicū vi/ ni granatoꝝ vl' agreste ⁊ aque rosate. vel alteri⁹ aque cordialis. vt mellisse. boraginis ⁊c̄. de hac potione sepe pestilētiato p̄be. hoc enī fieri debet de tribus horis in tribus vel de quatuor horis in qua/ tuor ad plus: Alia aqua magne virtutis ⁊ substantie que multum egrotantibus ꝯuenit qn̄ non pn̄t aliquid cōmedere. ℞. vnū capo/ nem bn̄ pinguē vel vnā gallinā. ⁊ minutim incide. ⁊ ei⁹ ossa ꝑopti me frāge. ⁊ in elambico vitreo ad distillandū pone. Et si vis aquā cordialiorē facere perlas ducatos ⁊ fragmēta lapidum p̄ciosoꝝ ⁊ co ralos rubeos potes imponere. ⁊ de hac potione sepe pestilentiato donare. Potest etiā alio mō hec potio cordialis fieri. ℞. vnū capo nem bn̄ pinguē ⁊ minutim incidde. ⁊ eius ossa ꝑoptime frange. et in vase vitreo pone ⁊ cuȝ dicto capone. ij. vn. manus xp̄i finissimi

vj·vel.viii·ducatos·plaꝝ·lapidum p̃ciosoꝝ fragmenta·⁊ coraloꝝ rubeoꝝ·ac etiã ſubſtãtiã triũ vel quatuor arantioꝝ optime mũdatã adde·vaſeqꝫ obturato in duplici vaſe hanc potionẽ p·v·vel·vi·horas facias bulire·poſtea de dicta potione egrotãti p̃be·Mixtura cordialis·℞·zuchari roſati violati bugloſſati boragĩati ⁊ dyamelliſſati ana. vn·ij·eſt de gemmis vn·ſ·manuſcp̃i finiſſimi·vñ·ii·manuſxp̃m teratur ⁊ cum dictis zucharibus admiſceatur et cuz vno vel duobus foliis auri fiat mixtura·Hec mixtura poteſt cum aquis cordialib⁹ diſſolui·poſtea p tamiſum colari. ⁊ de dicta colatura cũ aqua cocta frigida infirmis exhiberi·℞·etiã iulep de arãtiis de citro de limonib⁹ añ.vn·i·miſce·⁊ cũ aqua cocta frigida infirmis p̃be·℞·iulep roſati violati orizachare.añ·vn·i.miſce ⁊ cuz aqua cocta frigida exbibe. Hee potiones cor ꝯfortãt· ⁊ calorẽ febrilem extinguũt·Epithĩa in febrib⁹ peſtilẽtialib⁹ oĩno ꝯuenit·Ideo ne tardes ip̃m cordibus infirmoꝝ applicare·℞·aque roſate vn·iiii·melliſſe boraginis acetoſe ⁊ bugloſſe añ·vn·ii· aceti optimi vernacii·vn·ii·pulueris roſaꝝ ſilueſtriũ ſandaloꝝ alboꝝ ⁊ rubeoꝝ coraloꝝ alboꝝ ⁊ rubeoꝝ an. drag·i·ſ.croci·drag·ii· cãphore drag·ii·oĩa ſil̓ miſce ⁊ in dicto epithĩate petiã de grana infũde.⁊ aliq̄tulũ exp̃me infirmoꝝ cordib⁹ ſepiſſime appone·p̃ot etiam fieri hic ſacculus cordialis·℞·roſaꝝ ſilueſtriũ floꝝ bugloſſe boraginis floꝝ roſmarine melliſſe añ.dra·ii·cãphore drag· ii·ſ·muſci·ſcro·i·iacinti ſmeraldi ⁊ granate añ· gr·iii·ſandaloꝝ alb·et ru·coraloꝝ rube.añ·drag·i·au·⁊ argẽ·folia.ii·croci drag·ii·ex oĩbus iſtis fiat ſacculus de rubea ſcindone·poſtea habeat̃ tegula calefacta ⁊ cũ aqua roſata ⁊ aceto optimo vernatõ aſpergat̃·deinde ſacculus tegule ſupponat̃·poſtea infirmoꝝ cordibus applicet̃·Ex digno odoramẽto bonificat̃ cor ⁊ ꝯfortat̃·Ideo ſepe hoc odoramẽtuz a peſtilentiatis eſt odorandũ·℞·pulueris roſa·ſilueſ·vtriuſqꝫ ſandaloꝝ folioꝝ lauri radicũ valeriane ⁊ gariofilate añ·dra.ii. gariofiloꝝ cinamomi nuciſmuſcate cuminelle ſpice nardi melegete ſtoraciſcalamite añ·drag·ij.cãphore dragm̃·ij·ſ·croci drag·iij·muſci ſcro·j·omnia ſubtiliter puluerizent̃ et in ſindone de grana ligen-

tur· ⁊ ab infirmis sepe odoret̃· Stomachum vt vomitui resistere/ mus cū oleis de citonijs vel de mēta vl' de mastice uel ꝺ absinthio seu de spica iungere faciebamus· postea modicū pulueris gariofi/ loꝝ supaspergere impabam?· pestilentiatis oīno vinū impēdere re cusabam?· illis solum aquā coctā frigidā ꝯcedebamus eosq̃ꝫ carni bus pulloꝝ ceteris carnibus meliores ⁊ saniores nutrire facieba/ mus. Cameras ex thure seu incensu vel ex granis iuniperi ⁊ alijs rebus odoriferis suffumigare impabamus· Jllasq̃ꝫ ex aceto ⁊ aqua rosata aspergere faciebamus. Frondes fictiū salicūq̃ꝫ ac etiā persi coꝝ per cameras ꝓsternere impabamus. Unctiones ⁊ emplastra que pestiferis apostematibus approximant̃ ⁊ etiā a doctorib? me/ dicine ponunt̃ difficilimū mihi esset ꝯnumerare· Jdeo tue sufficiē tie relinquo vt meliora exerceat ⁊ deteriora relinquat· Nullus bar bitōsor in vrbe repiebatur qui pestiētiatos fleubothomare vellet. p̄ter vnū quem habere posse difficilimū erat Jdeo illis quib? apo stemata venenosa cū acutissima febre oriebant̃ hoc mō succurreba mus· Si cito ⁊ tēpore ꝯuenienti barbitonsorē habere poteramus immediate pestilentiatū de latere in quo apostema ortū erat fleu/ bothomare faciebamus vt si glandula erat sub ascella dextera de brachio dextero ⁊ si de sinistra de sinistro· ⁊ si sub ambabus ascel/ lis de venis amboꝝ brachioꝝ. Si vero apostema ꝯtinebatur post aurē dexterā de vena manus dextere. si post sinistrā de sinistra· ⁊ si post ambas aures de venis ambaꝝ manuū· Et ita de coxis intel lige· Sunt tñ aliqui qui dicūt ꝙ fleubothomia pōt differri vsq̃ꝫ ad xij· horas· Tñ vidimus ꝙ illis quibus apostema venenosum cum acutissima febre adueniebat si vsq̃ꝫ ad illud tempus fleubothomia differebat̃ magis nocebat q̄ꝫ nō iuuabat· Aduerte tñ· ꝙ pestilen/ tiati quib? apostema venenosum cū acutissima febre orit̃ si spaciū illius tēporis p̄tereunt nullo mō fleubothomandi sunt· q2 spirit? cū sanguine exijt· Caue etiā ꝙ in locis emūctorijs nullo modo re/ pcussiua apponas· Si ergo regnāte peste accideret ꝙ fleubothomia torē tpe ꝯueniēti habere nō posses· tene ordinē si tibi placet quem in succurrēdo pestilentiatis tenebamus. Uentosam ter aut quater affocatā sup apostemate si potes appone· si nō potes illā inferius

ꝑ tres vel quatuor digitos pone. postea cũ rasorio forte fac scarifi/
cationẽ. hoc facto vẽtosam bñ affectatã sup scarificatione multoti
ens reitera vt nõ paruã q̃ntitatẽ sanguinis attrahat. qđ si sangui
nẽ attrahit bonũ signũ est. si vero sanguinẽ non attrahit est maluz
signũ. postea hoc emplastꝝ calidum suppone. ℞. armoniaci. vn. s.
bedellii serapini. añ. drag. ij. euforbei. castorei. añ. scrop. j. sinapis
piretri. añ. drag. i. ficuũ pinguium numero quatuor. fermẽti acri.
vn. s. gume in optimo vino albo ꝑoptime dissoluant̃ ⁊ colent̃. de/
inde vt decet oĩa sil' misceant̃ ⁊ fiat emplastꝝ. qđ calidum q̃ntuz
infirmus tollerare possit apostemati applica. vsq3 quo apostema
bñ extractũ sit acute. postea cũ emplastro maturatiuo ꝓcede. illud
sepe reiterando seu mutando vsq3 apostema maturatũ fuerit. ma/
turatoq3 illud cũ gamau vel cum sagittella ꝑoptime aperi. postea
more cyrugicoꝝ ꝓcede. Sed semp in tuo digistĩo bonã q̃ntitatem
alumĩs zuchari pone. Sed mẽti tene oĩ sero dare infirmo vnam
pillulam impialẽ. vel alterã appropriatã. ⁊ oĩ mane potionẽ istã
℞. sirupi de citro vn. i. s. terre sigillate drag. i. aque scabiose vn. iii
misce ⁊ infirmo ꝑbe. Loco sirupi de citro potes vti sirupo de limo
nibus. vel de arãtiis. vel violato. vel rosato. uel oxizachara. ⁊ sic đ
aliis pesti ꝯferẽtibus. ℞. casie bñ pinguis ⁊ nouiter extracte. vn.
s. elĩ. de psilio ⁊ de succo rosaꝝ añ. drag. ii. ⁊ dissoluant̃ cũ aqua sca
biose: ⁊ cũ vn. i. sirupi violati fiat potio breuis. hanc potionẽ inter
dum pestilentiato ꝑbe. Etiã ex aliis solutiuis potes fm qđ tibi vi
debit̃ potiones siles isti cõponere. Clisteria etiã in istis casib⁹ vti
lia sunt. ℞. ergo casie vñ. i. elĩ de psilio. vn. s. dissoluant̃ in decoc/
tione cõi ⁊ cũ. iii. vn. olei violati ⁊ vn. i. pulueris zuchari ⁊ modico
salis fiat clistere. Si glandula esset in cora dextera epar cũ epithi/
mate isto epithima. ℞. aque endiuie solatri plantaginis ⁊ sempui
ue. añ. vn. ii. aceti optimi vñ. iii. boli armeni terre sigillate añ dra.
ii. vtriusq3 sandaloꝝ coraloꝝ rubeoꝝ spodii añ. drag. i. s. cãphore
drag. i. croci. drag. s. terrãda terrant̃ ⁊ cũ aquis ⁊ aceto fiat epithi/
ma. Si vero esset in cora sinistra splenẽ cũ epithimate isto epithĩa.
℞. aque endiuie boraginis ⁊ buglosse añ. vn. ii. aceti optimi vñ. i.

spodii karrabe añ·drag·i·s·vtriusq3 sandaloꝝ coraloꝝ rubeoꝝ añ·s·drag.cãphore scropł·s·croci·drag·i·Si glandula esset sub ascella dextera cũ epithimate cordiali supius descripto cor epithĩa·Si vo in sinistra ꝯtineret̃·epithima cordiale retro circa regiones cordis appone ⁊ nõ supra cor ꝑpter emplm qđ apostemati supponit̃ q2 ĩ terdũ ista apostemata ita amplũ occupãt locũ ꝙ ꝑpter vnctiones ⁊ emplastra cor epithimari nõ põt. S3 si potes epithima supra cor suppone ⁊ q̃3q̃3 apa in diuersis partib9 corporis ꝯtinet̃ tñ semp cor epithĩare debes·Si vo post aures apostemata ꝯtinent̃ vẽtosas spatuł ⁊ naticis cũ scarificatiõe forti appone· Uẽtose spatuł apposite apostematib9 post aures ꝯtẽtis iuuãt. Etiã uẽtose cũ scarificatione naticis applicate apostematib9 sub ascelł ⁊ in coxis ꝯtẽtis non paruã vtilitatẽ pstãt·Uẽtose naticis apposite cũ bona scarificatione q̃si flomie vene cõis eqpollet· Ordinẽ quẽ circa glãdulas bubones ⁊ sĩłia tenebam9 intellexisti. Nũc vo de carbũculis antracibus prunis ⁊ sĩlibus nota·Carbũculos antraces ⁊ sĩłia cũ isto defensiuo circũcirca p aliquos digitos punge·Reci·aque solatri semp viue ⁊ plantaginis añ·vn·iiii·olei rosati·vn·i·boli armeni terre sigillate sanguinis draconis añ·dra·iii·aceti albi optimi.vñ·iii·omnia sił misce ⁊ circũcirca carbũculũ punge· postea sup nudũ caput apostematis hoc emplastꝝ suppone· Reci·calcis viue salisnitri cãtheridaꝝ virideberis vitrioli romani cõbusti añ dragm·i.arsinici drag·i·s·omnia subtiliter puluerizent̃ ⁊ cũ sapone molli ⁊ melle ĩcorporẽt̃ ⁊ fiat emplastꝝ non multum durum sed aliquantulum molle quod apostemati superpone·Mortificato apostemate butirum vel axungiam donec remota sit escara pone·Postea more Cyrugicorum procede· Et vt superius diximus cum substantialibus cibis postilentiatos rege. in quibus semper modicum agreste vel vini granatorum fac imponere. Uitella ouorum recentium sorbilia etiam pestilentiatis vtilia sunt·

¶Illis quib9 acutissima febris cũ dolore capitis aduenit postea in aliquo emõtarioꝝ loco apostema orit̃· in succurendo eis hunc modum tene· immediate conqueruntur. Uentosas spatulis et

naticis cum bona scarificatione appone. Et sequenti die eis far/
macum vel aliud qd tibi videbitur prebe. Orto apostemate sicut
superius diximus pcede. Quos uero acutissima febris cū profun/
ditate somni tenet. fac omnino vt eos euigiles. et cū christerijs po/
tionibus et ventosis si potes eis auxilium dones. Illis qui aposte
ma venenosum cū acutissima febre et pfunditate somni tenent. si/
cut superius diximus in succurrendo pcede. Qui vero acutissimā
sine apostemate et cū apostemate tenēt. et die noctuqz nunqz requi
em capere possunt. meliori modo quo potes cū rebus cōfortanti
bus ac etiam bonis et delicatis potionibus et clisterijs eis succurre
Qui vero apostemata sine acutissima febre tenēt. Hos quidē fac
fleubothomare si potes. sinautē cum vētosis emplis potionibus et
clisterijs sicut dictum est pcede: Tamē in istis credo q fleubotho
mia vsqz ad. xij. horas differri possit. Sed in illis quibus aposte/
mata venenosa cum acutissima febre adueniūt nullo mō fleubo/
thomia vsqz ad illud tempus differri debet. sed quāto citius fit tā
to melior et salubrior existit. Multi tn ex istis qui apostemata ve
nenosa sine acutissima febre tempore pestis tenēt ppter magnas
crapulationes et potationes vinorum fumantium. ac etiaz supfluo co
itu in seuis accidentibus incurrunt et moriunt. ideo ista tēpore pe
stis tanqz mortale venenū fugienda sunt. ¶ Sunt enim vrine pe/
stilētiatorum Aut liuide. Aut subiugales. Et hoc dicūt medicine do
ctores. et hoc est verum. Tamen aliqn apparet oppositum. et hoc no/
stro tempore sepe vidimus q vrina pestilentiati in substantia et
colore parum differt ab vrina sani. Est etiā aliquādo eius vrina ruf
fa. vel rubea. vel spissa. et fetens. Ideo aduerte medice ne decipia/
ris. quoniā in istis tpibus multi decipiunt. et multe fallacie etiam
cōmittunt. Aliqua ex medicaminibus quibus vulgus magis vte/
batur tibi in isto breui opusculo scribere decreuimus. Aliqui erāt
qui tegulas seu thiapas cuporum optime affocatas in fortissimo ace
to extinguebant. postea in pannis de canipa rudibus et vnctuosis
inuoluebant et ita calidas apostematibus applicabant. ex hoc ali/
qui euadebant. et aliqui moriebant. Aliqui etiā cum oleo de ver/

mibus terrestribus calido sua apostemata vngebant· Aliqui etiaꝫ cū istis oleis calidis scꝫ de camomilla de lilio de aneto ⁊ de sambuco miris sua apostemata vngebant. postea ex maluauisco maluis ⁊ lapacio acuto cepisq; cōmestibilibus seu de lilio sub prunis bene maceratis cū butiro ⁊ axungia fermentoq; ⁊ croco emplastꝝ cōponebant ⁊ calidum suis apostematibus applicabant. Aliqui etiam erant qui dyalteā bn̄ dissoluebant ⁊ tā calidā qui tollerare poterant sua apostemata vngebant· ⁊ re uera sibi vtilem ⁊ ꝑficuā reperiebāt· Aliqui etiā erāt qui ventosis apostemat; superpositis ⁊ bn̄ clarificatis cū illis quatuor oleis scꝫ ꝺ camomilla ⁊c· apostemata vnguebāt. postea emplastꝝ de gūmis calidū ap ostematib⁹ applicabāt· Aliqui etiā erāt qui apostemata venenosa in corpore tenebāt ⁊ apiū rani nū qꝺ a vulgo pes milui vł pes anseris nūcupat̄ inter lapides viuos ꝯtūdebāt· postea testā nucis ī plebāt ⁊ si apostema erat in coxa dextera in crure dextero et si in sinistra in sinistro crure dictā testā ponebāt· que faciebat quandam vesicā quaꝫ apiebant· postea cū butiro vngebant· Et ita si in alijs locis emontorijs apostemata erant dictū medicamē manibus vel brachijs applicabāt· vngendo semp eoꝝ apostemata cū oleo de camomilla ⁊ ꝺ aneto ⁊c· postea emplastꝝ de maluisco suis apostematibus supponebāt· Aliqui etiā erāt qui testā nucis viridi de cortice vidalpe inter lignū ⁊ supiorē corticē existentē implebāt· ⁊ sicut dictum est de apio ranino sili arte de isto laborabāt· Aliqui etiā erant qui apostematib⁹ tibijs ⁊ coxis sanguisugas applicabāt· Aliqui etiā erāt qui q̄ primū febris eos inuadebat vnū bonū coclear sulphuris viui optime puluerizati cū medio cieto vini albi subtilis aliq̄tulū tepidi bibebāt ⁊ ex magna virtute ⁊ potētia hui⁹ medicaminis apostemata a corpore exiebāt· ⁊ orta cū emplastro ⁊ oleis supius dictis ꝓcedebant· Aliqui etiā erant qui cepe scaloniā ⁊ spicam alei ⁊· xx· grana piperis cū sale ⁊ calce viua ꝯtundebāt ⁊ cū melle ⁊ sapone liquido emplastꝝ faciebāt· postea testā nucis dicto emplastro implebant quā antraci vel carbunculo supponebant· Aliqui etiā ex sanis erant qui seipos a peste ꝑseuerare volebāt ⁊ cū cantheridibus

et fortibus herbis ꝛ acutis medicaminibus sua crura vlcerabant· vlceratisq; cū butiro ꝛ arungia ꝓcedebāt. Multa ꝛ multa alia medicamina quibus vulgus vtebat̃ ibi addere potuissem· que ꝛ mibi scribenti ꝛ tibi legenti·ceterisq; intuētibus tediū nō inferant illa ꝑtermittere decreui·Bene vale·ꝛ tuū Rolādum capellutū chriphilosophum ad tua vota respirantem intellige. Sed iteꝝ te rogo vt omnium reꝝ tuarum exituꝫ consideres· ¶ Finis·